

..... „wersja skrócona” (pieczęć szkoły/placówki)

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

**w Dolnośląskim Specjalnym Ośrodku
Szkolno-Wychowawczym nr 12
dla Uczniów Niestyszających i Słabostyszających
oraz z innymi niepełnosprawnościami
we Wrocławiu**

Przygotowane przez Komisję Rady Pedagogicznej w składzie:

- 1) p. Monika Madetko, psycholog, przewodnicząca Komisji
- 2) p. Alina Grejner, psycholog
- 3) p. Magdalena Kondratowicz, nauczyciel
- 4) p. Lidia Paterman, wychowawca Ośrodka
- 5) p. Justyna Stacherzak–Raczkowska, psycholog
- 6) p. Grażyna Stacherzak, pedagog
- 7) p. Magdalena Wargin, pedagog
- 8) p. Jolanta Wojciechowicz-Gach, logopeda

na podstawie dokumentu ODN PROLEGIS ELŻBIETA LINOWSKA

„Standardy Ochrony Małoletnich”

opracowanie: Elżbieta Linowska, Janina Wanda Steczkowska

ISBN 978-83-66865-45-7

stan prawny – listopad 2023 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie:
 - 1) W jakim celu zostały wprowadzone „Standardy ochrony małoletnich”?
 - 2) Co możecie w nich znaleźć?
 - 3) Prawa dziecka - dlaczego powinniście je znać?
2. Część I – Standardy ochrony małoletnich w Ośrodku.
3. Część II – Zasady postępowania w celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.
 - I. **Zasady postępowania pracowników szkoły.**
 - 1) Obszar: Przestrzeganie praw dziecka przez pracowników Ośrodka.
 - 2) Obszar: Komunikacja pracowników Ośrodka z małoletnimi uczniami.
 - 3) Obszar: Zakaz stosowania przez pracowników Ośrodka jakiegokolwiek formy przemocy wobec małoletniego, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym.
 - 4) Obszar: Kontakt pracowników Ośrodka z małoletnimi.
 - II. **Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w Ośrodku. Zachowania niedozwolone małoletnich.**
 - 1) Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi.
 - 2) Niedozwolone zachowania małoletnich w Ośrodku.
 - III. **Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.**
 - 1) Korzystanie z komputerów z dostępem do Internetu.
 - 2) Korzystanie z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.
 - 3) Korzystanie z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez szkołę.
 - IV. **Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.**
 - V. **Zasady ochrony prywatności małoletniego**
 - 1) Zasady ochrony wizerunku małoletnich.
 - 2) Zasady ochrony danych osobowych małoletnich.
4. Część III. Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku doznawania przez niego krzywdy. Procedury interwencyjne w szkole:
 - 1) Rodzaj krzywdy: Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec małoletniego;
 - 2) Rodzaj krzywdy: Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego;
 - 3) Rodzaj krzywdy: Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego;
 - 4) Rodzaj krzywdy: Nierówne traktowanie - dyskryminacja ucznia małoletniego;
 - 5) Rodzaj krzywdy: Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego;
 - 6) Rodzaj krzywdy: Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy;
 - 7) Rodzaj krzywdy: Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu;
 - 8) Rodzaj krzywdy: Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych;

- 9) Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych;
- 10) Rodzaj krzywdy: Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego;
- 11) Rodzaj krzywdy: Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie.

5. Część IV materiał pomocniczy - Prawa dziecka, Wykaz telefonów i adresów mailowych instytucji pomocowych

I. Wprowadzenie

- ✓ W jakim celu zostały wprowadzone „Standardy ochrony małoletnich”?
- ✓ Co możecie w nich znaleźć?
- ✓ Prawa dziecka - dlaczego powinniście je znać?

Krzywdzenie dzieci jest niepokojącym problemem, który coraz częściej występuje we współczesnym świecie. Z różnymi formami krzywdzenia macie również do czynienia w środowisku sobie najbliższym, ośrodkowym i pozaośrodkowym. W tej sytuacji konieczna jest odpowiednia reakcja Ośrodka.

Jednym z najważniejszych celów działania Ośrodka jest chronienie Was przed różnymi formami przemocy, przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji oraz budowanie w niej bezpiecznego i przyjaznego Wam środowiska. Konieczność ochrony Was przed różnymi formami krzywdzenia wynika z przekonania, że:

- w obliczu narastającej fali przemocy i agresji wobec dzieci powinniście mieć zagwarantowane bezpieczeństwo i ochronę w Ośrodku;
- Wasze prawa powinny być przestrzegane;
- niedopuszczalne jest stosowanie wobec Was jakiegokolwiek formy przemocy – w każdej sytuacji, w której jesteście bądź możecie być krzywdzeni, musicie otrzymać w Ośrodku pomoc.

Istotnym i konkretnym działaniem Ośrodka na rzecz Waszej ochrony jest stworzenie warunków do skutecznej pomocy Wam w sytuacjach trudnych oraz warunków do lepszego zabezpieczenia Waszych praw. Zadanie to realizuje bardzo ważny z punktu widzenia Waszego bezpieczeństwa dokument – „Standardy ochrony małoletnich”.¹ Jest on wyrazem troski o Waszą ochronę w sytuacjach, w których czujecie się skrzywdzeni. Troskę tę rozumiemy jako szczególną dbałość o Waszą godność oraz o Wasze dobro fizyczne i psychiczne.

„Standardy ochrony małoletnich” to:

1. Działania Ośrodka na rzecz Waszej ochrony, zwane w dokumencie „standardami”;
2. Zasady postępowania pracowników Ośrodka i małoletnich uczniów, dotyczące:
 - a) bezpiecznych relacji pracowników z wychowankami;
 - b) bezpiecznych relacji między wychowankami;
 - c) korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu;
 - d) ochrony wychowanków przed zagrożeniami z sieci.
3. Sposoby Waszego postępowania w sytuacjach, w których czujecie się krzywdzeni oraz działania Ośrodka zabezpieczające Was przed krzywdzeniem i jego skutkami.

„Standardy ochrony małoletnich” chronią Wasze prawa. Działania naruszające prawa małoletniego uznaje się za równoznaczne z jego krzywdzeniem.

CZĘŚĆ I

¹ **Standard** – norma, wymóg, kierunki działań Ośrodka na rzecz ochrony dzieci.

Małoletni – osoba, która nie ukończyła 18 roku życia.

STANDARY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Standard I.

Uczniowie, rodzice i pracownicy Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 12 dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących oraz z innymi niepełnosprawnościami we Wrocławiu znają „Standardy ochrony małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.

1. Dokument udostępniono na stronie internetowej Ośrodka, w pokoju nauczycielskim, sekretariacie szkoły i w gabinecie pedagogów.
2. Dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla wychowanków i zawierającej istotne dla nich informacje.

Standard II.

Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w Ośrodku.

1. Wszyscy pracownicy Ośrodka chronią wychowanków przed każdą formą ich krzywdzenia oraz zapewniają im bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne w Ośrodku.

Standard III.

Ośrodek oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informacje oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

1. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w Ośrodku „Standardów ochrony małoletnich” oraz znają procedury zgłaszania zagrożeń.
2. Rodzice są włączani w działania Ośrodka prowadzone na rzecz ochrony małoletnich.

Standard IV.

Ośrodek zapewnia wychowankom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

1. Ośrodek oferuje uczniom edukację w zakresie praw dziecka, praw człowieka, praw ucznia oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą. Dostępne są materiały edukacyjne na ten temat oraz numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.
2. Wychowankowie są poinformowani, do kogo mają się zgłosić po pomoc w przypadku krzywdzenia.

Standard V.

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę wychowankom.

1. Określone są sposoby postępowania pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj.:
 - a) przemocy rówieśniczej;
 - b) przemocy domowej;
 - c) niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich;
 - d) cyberprzemocy.
2. W Ośrodku wskazano osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, za zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osobę odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”.

Standard VI.

W Ośrodku wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa wychowanków w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

1. W Ośrodku opracowano i wdrożono procedury chroniące małoletnich przed krzywdzeniem w sytuacjach:
 - a) przemocy fizycznej;

- b) przemocy psychicznej;
- c) przemocy domowej;
- d) przemocy seksualnej;
- e) cyberprzemocy.

- 2. W Ośrodku opracowano i wdrożono procedurę „Niebieskie Karty”.
- 3. Pracownicy Ośrodka realizują plan wsparcia wychowanka po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

Standard VII.

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji standardu:

- 1. W Ośrodku prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem krzywdzenia lub krzywdzeniem małoletnich.

Standard VIII.

Ośrodek monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony dzieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

- 1. Przyjęte zasady i realizowane sposoby ochrony wychowanków są weryfikowane – przynajmniej raz na dwa lata.

CZĘŚĆ II

ZASADY POSTĘPOWANIA W CELU OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM

1. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PRACOWNIKÓW OŚRODKA Z WYCHOWANKAMI.

- ❖ Pracownicy Ośrodka przestrzegają praw dziecka .
- ❖ Pracownicy Ośrodka komunikują się z małoletnimi, zapewniając wychowankom poczucie bezpieczeństwa i okazując im zrozumienie.
- ❖ Pracownicy Ośrodka nie stosują żadnej formy przemocy wobec ma-
łoletnich.
- ❖ Pracownicy Ośrodka nawiązują kontakty z małoletnimi wyłącznie w
celach edukacyjnych i wychowawczych.

2. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI W OŚRODKU. ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE MAŁOLETNIOM.

2.1 Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi:

1. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w Ośrodku procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w Ośrodku zwrócić o pomoc.
2. Wychowankowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w Statucie Ośrodka.
3. Wychowankowie nie naruszają praw innych uczniów – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmierność. Uznają prawo innych wychowanków do odmierności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność itp.
4. Wychowankowie są zobowiązani do przestrzegania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.

5. Kontakty między wychowankami cechuje kultura osobista, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu: *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Wychowankowie budują wzajemne relacje w oparciu o współpracę, wzajemne zrozumienie, akceptację i szacunek, bez użycia siły.
7. Wychowankowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
9. Wychowankowie nie mają prawa stosować, z jakiegokolwiek powodu, agresji słownej, fizycznej i psychicznej oraz przemocy wobec innych uczniów.
10. Jeśli wychowanek jest świadkiem stosowania przez innego wychowanka/ wychowanków jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga osobie pokrzywdzonej, chroni ją, szuka pomocy dla niej u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w Ośrodku procedurami).

2.2. Niedozwolone zachowania małoletnich w Ośrodku:

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec wychowanków oraz innych osób:
 - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - ✓ bicie, uderzenie, popychanie, kopanie, opluwanie;
 - ✓ wymuszenia;
 - ✓ przekraczanie granicy ciała małoletniego;
 - ✓ napastowanie seksualne;
 - ✓ nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
 - ✓ fizyczne zaczepki;
 - ✓ zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
 - ✓ rzucanie w kogoś przedmiotami;
 - ✓ niszczenie cudzych przedmiotów.
 - b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
 - ✓ obelgi, wyzwiska;
 - ✓ wyśmiewanie, drwienie, szydzenie;
 - ✓ bezpośrednie obrażanie;

- ✓ plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie;
- ✓ groźby.

c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- ✓ poniżanie;
- ✓ wykluczanie, izolacja, milczenie, manipulowanie;
- ✓ pisanie na ścianach obraźliwych epitetów (np. w toalecie lub na korytarzu);
- ✓ wulgarne gesty;
- ✓ śledzenie/szpiegowanie;
- ✓ obraźliwe SMSy i MMSy;
- ✓ wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
- ✓ telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające);
- ✓ niszczenie/zabieranie rzeczy należących do innej osoby;
- ✓ straszenie;
- ✓ szantażowanie.

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w Ośrodku przy użyciu niebezpiecznych przedmiotów i substancji (m.in. środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie Ośrodka.
3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela, opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie. Wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły, internatu, Ośrodka w trakcie przerwy lub lekcji.
4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w Ośrodku. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych.
6. Niewłaściwe zachowanie podczas przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, nieuprawnione korzystanie z windy.
7. Używanie substancji psychoaktywnych, np. palenie papierosów, e-papierosów, picie alkoholu, zażywanie narkotyków, dopalaczy.
8. Rozprowadzanie substancji psychoaktywnych m.in. narkotyków, środków odurzających, papierosów.
9. Niestosowne i /lub wulgarne odzywanie się do kolegów lub innych osób w Ośrodku lub poza nim.
10. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności ośrodkowej.
11. Kradzież własności kolegów lub innych osób oraz własności Ośrodka.

12. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od wychowanków.
13. Wysługiwanie się innymi wychowankami np. w zamian za korzyści materialne.
14. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami np. udział w bójce.
15. Szykanowanie wychowanków lub innych osób w Ośrodku z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu itp.
16. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
17. Znęcanie się (np. współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
18. Aroganckie i / lub niegrzeczne zachowania wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów oraz innych osób w Ośrodku.
19. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych wychowanków i innych osób bez ich zgody.
20. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
21. Stosowanie wobec innych wychowanków/ innych osób różnych form cyberprzemocy.

❖ **Korzystanie przez małoletnich z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.**

Zasady korzystania z komputerów z dostępem do Internetu:

1. Infrastruktura sieciowa Ośrodka umożliwi dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i uczniom, w czasie zajęć i poza nimi.
2. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie Ośrodka jest zainstalowane i systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, anty-spamowe i firewall.
3. Na terenie Ośrodka dostęp wychowanka do Internetu możliwy jest:
 - a) pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych;
 - b) bez nadzoru nauczyciela – na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się na terenie Ośrodka (dostęp swobodny w internecie);
 - c) za pomocą sieci wi-fi Ośrodka, po podaniu hasła.
4. Wychowanek może korzystać z udostępnianego przez Ośrodek Internetu (komputerowego) tylko na urządzeniu z zainstalowanym programem filtrującym treści.

5. Uczniowie w szkole korzystają z komputera tylko pod opieką nauczyciela.
6. Korzystanie z multimediów, Internetu i programów użytkowych służy przede wszystkim celom informacyjnym i edukacyjnym.
7. Wychowanek obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela i instrukcją BHP.
8. Użytkownikowi komputera zabrania się:
 - a) instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie bez zgody nauczyciela;
 - b) usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu;
 - c) dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.

Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu:

1. Uczeń ma prawo korzystać na terenie Ośrodka z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w Ośrodku zasadami.
2. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp.
3. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat fotograficzny, słuchawki, itp.
4. Wychowankowie przynoszą do Ośrodka telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność.
5. Ośrodek nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez wychowanków.
6. Wychowankowie nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, treningów, uroczystości, a także zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie Ośrodka, bez zgody nauczyciela.
7. Wychowanek ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku lub dobrowolnie pozostawić w wyznaczonym przez nauczyciela miejscu przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla ucznia, jak i pozostałych osób.
8. Telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć lekcyjnych w celach dydaktycznych pod opieką oraz za zgodą nauczyciela prowadzącego zajęcia. Wychowanek może korzystać z telefonu, a także innych urządzeń

elektronicznych, w celu wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas zajęć, po uzyskaniu zgody nauczyciela prowadzącego dane zajęcia lub na jego wyraźne polecenie.

9. Jeśli wychowanek czeka na ważną informację (połączenie, SMS, etc.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
10. Na terenie Ośrodka zakazuje się uczniom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych bez zgody nauczyciela / wychowawcy.
11. Powyższe nie dotyczy wydarzeń publicznych odbywających się w Ośrodku, w tym uroczystości szkolnych.
12. W szczególnych przypadkach nagrywanie zajęć edukacyjnych oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody Dyrekcji Ośrodka lub nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.
13. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń, jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz rozpowszechnianie treści obrażających inne osoby.

Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez Ośrodek:

1. Każdorazowo decyzję o zabranii telefonów komórkowych i / lub innych urządzeń elektronicznych podejmuje kierownik wycieczki w porozumieniu z wychowawcami klas oraz za zgodą rodziców i na ich odpowiedzialność.
2. Jeśli istnieje możliwość zabrania telefonu i / lub innego urządzenia elektronicznego na wycieczkę, wyjście edukacyjne, wychowanek ma prawo korzystania z tych urządzeń wyłącznie w zakresie niewpływającym na organizację i przebieg tego przedsięwzięcia.
3. Podczas wyjść zorganizowanych przez Ośrodek (teatr, kino, muzeum, filharmonia, zwiedzanie z przewodnikiem, lekcja w terenie, konkursy, zawody sportowe itp.) wychowanek jest zobowiązany do wyłączenia/wyciszenia telefonu (bez wibracji) i schowania go w torbie/plecaku.

Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie Ośrodka:

1. W przypadku naruszenia przez wychowanka zasad używania telefonów komórkowych na terenie Ośrodka, nauczyciel odnotowuje zaistniałą sytuację w

e-dzienniku jako uwagę negatywną, która ma wpływ na ocenę z zachowania, zgodnie z przyjętymi zasadami.

2. W przypadku, gdy sytuacja powtarza się, wychowawca bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców / prawnych opiekunów wychowanka i wspólnie z pedagogiem szkolnym oraz rodzicami / prawnymi opiekunami ustalają plan dalszego postępowania.

❖ **Ochrona małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.**

Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci:

1. Ośrodek ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające wychowanków przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:
 - a. treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków);
 - b. treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku małoletnich do organizacji nielegalnych i terrorystycznych;
 - c. różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
3. Podstawowe działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
 - a) monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej; stosowanie filtrów antyspamowych;
 - b) edukacja medialna – dostarczanie wychowankom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną;
 - c) prowadzenie systematycznych działań wychowawczych (integracja zespołu klasowego, budowanie dobrych relacji pomiędzy wychowankami, wprowadzanie norm grupowych, uczenie wychowanków odróżniania dobra od zła);
 - d) prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych;

- e) włączenie rodziców wychowanków w działania Ośrodka na rzecz zapobiegania cyberprzemocy – poinformowanie ich o polityce Ośrodka w zakresie reagowania na cyberprzemoc; edukacja na temat cyberprzemocy i zagrożeń z sieci: warsztaty, szkolenia dla rodziców, udostępnianie materiałów i publikacji, w tym polecanie i wskazywanie sposobów instalowania ochrony rodzicielskiej;
- f) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienia niebezpiecznych treści;
- g) stworzenie procedury wskazującej osoby w Ośrodku, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć, w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej/ zaobserwowanej cyberprzemocy.

❖ Ochrona prywatności małoletniego.

Zasady ochrony wizerunku małoletnich:

1. Ośrodek, uznając prawo wychowanka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku, zgodnie z obowiązującym prawem.
2. Upublicznianie wizerunku małoletniego do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo), wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad małoletnim.
3. Osoba małoletnia powyżej 16. roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie, ale wymagana jest również zgoda rodzica/opiekuna prawnego.
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
5. Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie monitoringu.

Zasady ochrony danych osobowych małoletnich:

1. W Ośrodku opracowano zasady przetwarzania danych osobowych oraz zasady zachowania bezpieczeństwa przetwarzania.
2. Dyrektor Ośrodka wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.

3. Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

CZĘŚĆ III

ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNAWANIA PRZEZ NIEGO KRZYWDY (procedury interwencyjne w Ośrodku)

Rodzaj krzywdy

Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec małoletniego.

Opis sytuacji:

Ktoś, kto jest wobec Ciebie agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, stosuje:

Przemoc fizyczną: np. atak, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad Tobą, fizyczne zaczepki lub dokuczanie, zmuszanie Ciebie do robienia nieprzyjemnych rzeczy, rzucanie w Ciebie przedmiotami.

Przemoc słowną: np. obelgi, obrażanie, plotki i obraźliwe żarty, groźby; przemoc słowna może być także wymierzona w Twoją rodzinę i w przyjaciół po to, aby jeszcze bardziej Ci dokuczyć.

Przemoc psychiczną: np. poniżanie, wykluczanie/izolacja, obraźliwe pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu), wulgarnie gesty, śledzenie/szpiegowanie, obraźliwe SMS-y i MMS-y, wiadomości na forach internetowych lub w tzw. „pokojach do czatowania”; telefony i e-maile (zawierające groźby, poniżające, wulgarnie, zastraszające); niszczenie Twoich rzeczy; straszenie; szantażowanie.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Jeśli nie czujesz się bezpiecznie, powiedz o tym wychowawcy. Przedstaw mu sytuację. Jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poinformuj o tym nauczyciela. Poproś o pomoc. Poinformuj rodziców lub innego bliskiego dorosłego o tym, co Cię spotyka.
2. Pracownik Ośrodka, do którego się zgłosiłeś, ma obowiązek podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska.
3. Po wyjaśnieniu okoliczności wychowawca podejmie stosowne działania.
4. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - poproś o rozmowę z pedagogiem Ośrodka lub psychologiem (lub innym nauczycielem, któremu ufasz).
5. Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się nad Tobą znęcał, ponownie poinformuj o tym wychowawcę oraz swoich rodziców lub innego bliskiego dorosłego. Wspólnie z wychowawcą i rodzicami możesz też przedstawić sprawę Dyrekcji, która zastosuje kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy.

6. W przypadku ciągłego, uporczywego znęcania się nad Tobą oraz nieskutecznej reakcji Ośrodka na działania sprawcy, rodzice mogą zgłosić ten fakt do innych instytucji pomocowych, które podejmą działanie wyjaśniające

Rodzaj krzywdy

Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego.

Ktoś (osoba Ci znana lub nieznana) okradł Cię, przywłaszczył sobie rzecz, która należała do Ciebie. Ktoś celowo zniszczył rzeczy należące do Ciebie.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Zgłoś kradzież lub zniszczenie Twoich rzeczy wychowawcy lub innemu nauczycielowi - przedstaw mu, kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach to się stało. Poinformuj o ewentualnych świadkach zdarzenia.
2. Powiedz o tym zdarzeniu swoim rodzicom / opiekunom.
3. O zaistniałym zdarzeniu możesz poinformować pedagoga i psychologa Ośrodka, którzy zgodnie z Twoimi potrzebami, udzielą Ci wsparcia pedagogiczno-psychologicznego lub innej formy pomocy.

Działania Ośrodka:

- *Wychowawca informuje rodziców, pedagoga oraz dyrektora szkoły lub internatu o zaistniałym zdarzeniu.*
- *Przekazuje tę informację również Twoim rodzicom.*
- *Wychowawca przeprowadza rozmowę ze świadkami – jeśli tacy są wskazani.*
- *Jeżeli sprawca celowego zniszczenia lub kradzieży Twoich rzeczy został ustalony lub wskazany, Ośrodek informuje o tym jego rodziców; wychowawca i pedagog Ośrodka zgodnie ze Statutem Ośrodka podejmują działania wyjaśniające zaistniałą sytuację oraz informują o nich i ich wyniku rodziców sprawcy.*
- *Ośrodek, zgodnie ze Statutem, stosuje wobec sprawcy czynu środki dyscyplinujące. Zobowiązuje też sprawcę do oddania Ci skradzionej rzeczy lub (w uzgodnieniu z jego rodzicami) do ewentualnego pokrycia kosztów skradzionej lub zniszczonej rzeczy.*
- *Jeśli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie jest możliwe ustalenie sprawcy kradzieży, Ośrodek poinformuje Twoich rodziców o kradzieży lub zniszczeniu należącej do Ciebie rzeczy oraz przekaże rodzicom informację o możliwości zgłoszenia tego faktu policji.*

Rodzaj krzywdy

Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego.

Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające Twoje prawa lub dobra osobiste, w szczególności:

- a) narażające Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- b) naruszające Twoją godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną (np. namawianie lub zmuszanie Cię przez dorosłego do uczestniczenia w prawnie zabronionych czynnościach seksualnych);
- c) powodujące szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące Twoje cierpienie;
- d) ograniczające lub pozbawiające Cię dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- e) istotnie naruszające Twoją prywatność lub wzbudzające u Ciebie poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.

Pamiętaj!

Jeżeli dzieje Ci się w domu jakakolwiek krzywda, możesz poinformować o tym pracownika Ośrodka, do którego masz zaufanie. Podejmie on stosowne, zgodne z zakresem swoich kompetencji działania, mające na celu Twoją ochronę.

Kiedy nauczyciel lub inni pracownicy Ośrodka zauważą w Twoim zachowaniu i wyglądzie symptomy i oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy domowej, to mimo że tego nie ujawniłeś, mają obowiązek podjąć chroniące Cię działania i/lub zgłosić to do instytucji, które udzielą Ci zgodnej z prawem pomocy.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Możesz ujawnić wychowawcy lub innemu pracownikowi Ośrodka, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.

Może wystąpić również przypadek, że nauczyciel obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji wychowawca przeprowadza rozmowę z Tobą oraz Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, w celu zweryfikowania podejrzeń.

Działania Ośrodka:

Każdy pracownik Ośrodka ma obowiązek troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo, i udzieli Ci pomocy, zgodnie ze swoimi kompetencjami.

2. Po uzyskaniu informacji od Ciebie wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie we współpracy z pedagogiem/ psychologiem. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.

Pamiętaj, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło. Wychowawca i pedagog/ psycholog dadzą Ci czas na wypowiedzenie. Żeby uzyskać istotne informacje, mogą Ci zadać dodatkowe pytania. in-

Działania Ośrodka:

- W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzeń, że jesteś krzywdzony, wychowawca zgłasza problem pedagogowi szkolnemu, psychologowi i pielęgniarce (w przypadku zagrożenia Twego zdrowia lub życia).
- Pedagog szkolny/ psycholog, po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokonuje oceny zdarzeń i zawiadamia o nich Dyrekcję Ośrodka.

3. Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z pedagogiem szkolnym lub/i psychologiem. Udzielą Ci oni wsparcia w tej trudnej dla Ciebie sytuacji oraz uwzględnią Twoje potrzeby, zaplanują działania, które zapewnią Ci ochronę przed krzywdzeniem.

Działania Ośrodka:

- Wspólnie z Twoimi rodzicami/ bliskimi Ci osobami pedagog/ psycholog oraz wychowawca planują konkretne działania zapewniające Ci ochronę.
- Ośrodek zapewni Ci opiekę i pomoc psychologiczną. Może także skierować Cię na terapię psychologiczną, gdy będziesz potrzebować długotrwałego i profesjonalnego wsparcia psychicznego.

Uwaga!

- Gdyby Ośrodek wyczerpał wszystkie możliwe działania do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, pedagog Ośrodka nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.
- W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa, pedagog powiadamia policję lub sąd rodzinny.
- W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu, pedagog powiadamia policję lub prokuraturę rejonową.

Pamiętaj!

Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej, jest przestępstwem. Ośrodek ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję.

Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „Niebieskie Karty” – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą i odbywa się wg ustalonych zasad prawnych.

Do wszczęcia procedury „Niebieskie karty” nie jest konieczna pewność występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.

Nierówne traktowanie – dyskryminacja ucznia małoletniego.

Dyskryminacja to nierówne, gorsze traktowanie kogoś ze względu na jakąś cechę. Po-
wodem dyskryminacji są najczęściej: płeć, wiek, rasa, niepełnosprawność, orientacja seksu-
alna, cechy fizyczne, religia, przynależność do grupy etnicznej, narodowej lub
społeczno-kulturowej, przekonania polityczne lub inne przekonania, a także status mate-
rialny i pochodzenie społeczne.

Dyskryminacją jest, gdy ktoś wyśmiewa Cię, drwi, szydzi, prześladuje Cię z powodu Twojego
wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, statusu materialnego, płci, orientacji sek-
sualnej lub z jakiegokolwiek innej przyczyny.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Porozmawiaj z nauczycielem lub wychowawcą, któremu ufasz. Opowiedz szczerze o tym, czego, z jakiego powodu i od kogo doświadczyłeś. To trudna dla Ciebie sytuacja, więc nie obawiaj się poprosić nauczyciela o pomoc i interwencję w tej sprawie.
2. Poinformuj także swoich rodziców o całej sytuacji, przedstaw im wszystkie okoliczności zdarzenia.
3. Zasięgnij porady ośrodkowego pedagoga lub psychologa – opowiedz mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Pedagog Ośrodka lub/i psycholog zgodnie z Twoimi potrzebami udzielą Ci pomocy pedagogiczno-psychologicznej.
4. Twoi rodzice i Ty możecie zwrócić się o pomoc także do organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką praw dziecka, praw człowieka lub Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Dziecka.

Działania Ośrodka:

- *Ośrodek powinien zapewnić uczniom możliwości rozwoju w bezpiecznej atmosferze, wolnej od jakiegokolwiek dyskryminacji, dlatego też jest zobowiązany do działań antydyskryminacyjnych.*
- *Wychowawca i pedagog Ośrodka podejmują działania wyjaśniające okoliczności zdarzenia, zmierzające do określenia jego znaczenia dla Ciebie oraz ustalenia sprawcy/sprawców. Informują o zdarzeniu dyrektora Ośrodka.*
- *Po ustaleniu sprawców poinformują o tym ich rodziców.*

- *Ośrodek, po wysłuchaniu sprawcy, uwzględniając wagę czynu oraz motywację sprawcy, zastosuje określone w Statucie środki dyscyplinujące sprawcę.*

Rodzaj krzywdy

Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy.

Cyberprzemoc ma miejsce wtedy, gdy doświadczyłeś przemocy w Internecie w jakiegokolwiek formie - nękania, straszenia, szantażowania z użyciem sieci, publikowania lub rozsyłania ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci, a także gdy ktoś podszywa się w sieci pod Ciebie wbrew Twojej woli.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w Internecie stosowanej wobec Ciebie.
2. Zgłoś ten fakt wychowawcy.

Działania Ośrodka:

Nauczyciel wysłucha Cię, przeanalizuje dowody, które dostarczysz. Jeśli będziesz mieć kłopot z zabezpieczeniem dowodów w sieci, nauczyciel poprosi o pomoc specjalistę.

3. Jeśli masz świadków doświadczanej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranym materiałom: wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z poszkodowanym cyberprzemocą, analizie zebranych dowodów z sieci.
4. Wychowawca wspólnie z Tobą oceni, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy może jest np. niezbyt udanym żartem.

Działania Ośrodka:

Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy wychowawca podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy cyberprzemocy. Wobec sprawcy cyberprzemocy będą zastosowane określone w statucie Ośrodka środki dyscyplinujące.

5. Wychowawca może też o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy poinformować Twoich rodziców lub nawet policję – decyzję w tej sprawie podejmie wspólnie z Tobą, rodzicami i Dyrekcją Ośrodka.

Działania Ośrodka:

Wystąpienie cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu rodzinnego. Ośrodek powinien powiadomić odpowiednie służby, gdy

wykorzysta wszystkie dostępne mu środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przyniesie pożądaných rezultatów (np. nie ma zmian w zachowaniu sprawcy cyberprzemocy).

6. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym lub psychologiem (lub innym nauczycielem, któremu ufasz).

Pamiętaj:

- że nie jesteś winien/winna zaistniałej sytuacji i nikt nie ma prawa zachowywać się wobec Ciebie w ten sposób;
- że pomoc, którą otrzymasz ze strony grona pedagogicznego, nie kończy się w momencie zakończenia procedur ustalenia sprawcy i zastosowania wobec niego środków dyscyplinujących. Nauczyciele będą w sposób szczególny czuwać nad Twoim bezpieczeństwem i zwracać uwagę, czy nie są podejmowane wobec Ciebie dalsze działania przemocowe. Będą Ci również pomagać w radzeniu sobie z tą trudną dla Ciebie sytuacją.

Rodzaj krzywdy

Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu.

Seksting polega na wysyłaniu innym osobom przez Internet lub telefon swoich intymnych zdjęć lub filmów. Jest to niebezpieczne zjawisko, ponieważ raz wysłane treści mogą zostać zapisane i użyte w dowolny sposób. Mogą też trafić w ręce niepowołanych osób i stają się narzędziem cyberprzemocy: szantażu czy zastraszania osoby, która się na nich znajduje. Mogą zostać przesłane innym osobom bez zgody osoby, która się na nich znajduje.

Rodzaje sekstingu:

1. Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej.
2. Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie.
3. Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób w celu upokorzenia osoby na nich zaprezentowanej lub zostają rozpowszechnione omyłkowo, jednak są używane jako narzędzie cyberprzemocy.

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeśli Ty i/lub Twoi rodzice lub opiekunowie prawni uznają, że jesteś ofiarą sekstingu:

1. Opowiedz o tym dokładnie rodzicom, wychowawcy (lub innemu pracownikowi Ośrodka, któremu ufasz).

2. Zbierz i zabezpiecz dowody dostępne w formie elektronicznej: przesyłane zdjęcia, zrzuty ekranów portali, w których opublikowano zdjęcia. Dzięki nim możliwa będzie identyfikacja sprawcy. Ponieważ seksting jest karalny, skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie.
3. Przekaż zebrane materiały wychowawcy.

Działania Ośrodka:

- *W szkole/internacie zostanie przeprowadzona analiza dowodów oraz postępowanie mające na celu ustalenie sprawcy. Jeżeli niektóre z tego typu materiałów rozestanych do większej liczby osób zostaną uznane za pornograficzne, Wicedyrektor Ośrodka ma obowiązek zgłoszenia incydentu na policję.*
 - *Pedagog lub/i psycholog Ośrodka, biorąc pod uwagę Twoje dobro, poinformują o zdarzeniu Twoich rodziców.*
 - *Jeżeli celem sprawcy było upokorzenie Ciebie, sprawca/sprawcy zostaną wezwani do Dyrekcji Ośrodka. Przedstawione zostaną sprawcom dowody, okoliczności zdarzenia, konsekwencje, jakimi skutkuje takie zachowanie. Wobec sprawcy zostaną zastosowane środki dyscyplinujące, określone w Statucie Ośrodka.*
4. W sytuacji każdego rodzaju sekstingu zostaniesz otoczony przez Ośrodek opieką psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa na temat samego zdarzenia czy identyfikacji potencjalnego sprawcy będzie realizowana w warunkach komfortu psychicznego dla Ciebie, osoby pokrzywdzonej sekstingiem, z szacunkiem dla Twojej indywidualności i przeżytego stresu.
 5. W razie potrzeby psycholog/pedagog Ośrodka może zaproponować konsultacje/ podjęcie terapii w placówce specjalistycznej.

Rodzaj krzywdy

Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych.

Są to treści, które mogą wywołać u Ciebie negatywne emocje, i które promują czy też po prostu przedstawiają niebezpieczne albo niezgodne z prawem zachowania.

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeżeli ktoś wysłał Ci w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia; treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść; treści pornograficzne dostępne bez żadnego ostrzeżenia, fake newsy (fałszywe wiadomości):

1. Zgłoś ten fakt rodzicom oraz wychowawcy lub pedagogowi/ psychologowi szkolnemu (albo innemu pracownikowi Ośrodka, któremu ufasz).
2. W miarę swoich możliwości i umiejętności zabezpiecz dowody. Skorzystaj z pomocy rodziców i pracowników Ośrodka. Jeśli masz świadków zdarzenia, poinformuj o nich wychowawcę.

Zabezpieczenie dowodów jest przede wszystkim zadaniem Twoich rodziców lub opiekunów prawnych. W czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel Ośrodka posiadający odpowiednie kompetencje techniczne. Dowody odgrywają kluczowe znaczenie w identyfikacji sprawców.

Działania Ośrodka:

- Ośrodek powiadomi Twoich rodziców o zaistniałym zdarzeniu.
- We współpracy z nimi, po dokonaniu analizy dowodów, Ośrodek ustali okoliczności uzyskania przez Ciebie dostępu do szkodliwych treści.
- Jeżeli treści można bezpośrednio powiązać z naszymi wychowankami, Ośrodek podejmie zgodne z jego Statutem działania mające na celu ustalenie sprawcy.

Pamiętaj, że sprawcą jest osoba, która udostępniła szkodliwe treści lub twórca tych treści.

- Po ustaleniu sprawcy zostanie przeprowadzona rozmowa z nim oraz jego rodzicami. W trakcie rozmowy sprawcy zostanie uświadomiona szkodliwość prowadzonych przez niego działań.
 - Ośrodek zastosuje wobec sprawcy ustalone w Statucie środki dyscyplinujące.
 - Jeżeli treści nie można bezpośrednio powiązać z wychowankami Ośrodka, szkoła zgłosi incydent na policję oraz do serwisu Dyżurnet.
 - Jeżeli upowszechniane treści naruszały obowiązujące prawo, Ośrodek złoży za-
wiadomienie na policję.
3. Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać u Ciebie duży stres i frustrację. Skontaktuj się z pedagogiem lub psychologiem szkolnym i opowiedz mu, co czujesz, skorzystaj z ich pomocy.

Działania Ośrodka:

- Uzgodni z Twoimi rodzicami podejmowane działania i formy wsparcia dla Ciebie.
- Zapewni Ci pomoc pedagoga szkolnego lub psychologa
- W razie potrzeby psycholog/ pedagog szkolny może zaproponować konsultacje/ podjęcie terapii w placówce specjalistycznej.

Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Gdy sprawcą jest wychowanek – kolega ze szkoły czy klasy, skontaktuj się z wychowawcą. Przedstaw mu sytuację (szczegóły sprawy), okoliczności naruszenia Twoich praw.
2. Poinformuj równocześnie o zaistniałym zdarzeniu rodziców.
3. W miarę Twoich możliwości zabezpiecz dowody naruszenia Twoich praw. Zgromadź sam lub z pomocą pracownika Ośrodka, posiadającego umiejętności z zakresu technologii cyfrowej (może Ci go wskazać wychowawca), materiały w formie elektronicznej świadczące o wystąpieniu nieodpowiedniego lub niedozwolonego prawem działania (e-mail, zrzut ekranu, rozmowa w komunikatorze lub mms/sms).
4. Przekaż dowody rodzicom i wychowawcy.
5. Dokonaj zmian identyfikujących Cię w sieci – powinni być przy tym Twoi rodzice.

Działania Ośrodka:

- Ośrodek podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy naruszenia Twoich praw do ochrony wizerunku i danych osobowych.
- Jeśli sprawcą okaże się wychowanek Ośrodka, którego działaniu nie przyświecał świadomy zamiar wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej (był to np. niestosowny żart, niewłaściwe zachowanie wobec Ciebie), szkoła podejmie zgodne z jej Statutem działania wychowawcze i dyscyplinujące sprawcę.

Uwaga!

Zebrane dowody muszą jasno wskazywać na konkretnego sprawcę oraz na to, że sprawca świadomie zmierzał do wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej.

Jeżeli naruszenie Twojej prywatności lub wyłudzenie czy kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem Tobie szkody majątkowej lub osobistej, to Ośrodek i rodzice powinni przekazać dowody policji. Decyzję o powiadomieniu policji podejmuje Dyrekcja w porozumieniu z rodzicami. W takiej sytuacji identyfikacji sprawcy dokonuje policja.

6. Jeżeli przeżywasz silne i trudne dla Ciebie emocje, zwróć się do pedagoga lub psychologa Ośrodka. Specjaliści pomogą Ci poradzić sobie ze stresem, lękiem, wstydem lub innymi emocjami, których doświadczasz.

Działania Ośrodka:

- Ośrodek zapewni Ci opiekę pedagogiczno-psychologiczną. W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych poza Ośrodkiem, specjaliści zaproponują kontakt z placówkami diagnostycznymi i terapeutycznymi.
- Powiadomi Ciebie i Twoich rodziców o swoich działaniach w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym).
- Zadba o to, aby informacje narażające Cię na naruszenie wizerunku, nie były rozpowszechniane.

Rodzaj krzywdy

Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie.

W przypadku niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dochodzić do zagrożenia Twojego życia i zdrowia, a także szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeśli Twoi rodzice lub opiekunowie prawni zgłoszą w Ośrodku taki problem lub zrobisz to Ty sam:

1. Opowiedz o nim dokładnie rodzicom, wychowawcy lub innemu pracownikowi Ośrodka, któremu ufasz.
2. Zbierz dowody dostępne w formie elektronicznej (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych; zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail). Zabezpiecz te dowody – możesz skorzystać z pomocy pracownika Ośrodka, którego wskaże Ci wychowawca.
3. Przekaż dowody wychowawcy i rodzicom. Od chwili przekazania przez Ciebie i rodziców dowodów do Ośrodka, to on, we współpracy z rodzicami, zgłasza sprawę policji w celu ustalenia sprawcy. To policja prowadzi dalsze dochodzenie w Twojej sprawie.
W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwiedzenia małoletniego do lat 15, Ośrodek ma obowiązek powiadomienia policji lub sądu rodzinnego.

Uwaga!

Nie podejmuj samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy – to zadanie policji. Nie próbuj bezpośrednio kontaktować się ze sprawcą.

Działania Ośrodka i rodziców/opiekunów prawnych:

- Wychowawca we współpracy z Twoimi rodzicami powiadomi o zdarzeniu dyrektora szkoły i pedagoga/psychologa Ośrodka.
- Ośrodek i rodzice bezzwłocznie zawiadomią policję o wystąpieniu zdarzenia. Przekażą policji dowody oraz wszelkie uzyskane informacje o sprawcy.

4. Jeżeli potrzebujesz pomocy i wsparcia po ujawnieniu zdarzenia, zwróć się o pomoc do pedagoga lub/i psychologa Ośrodka.

Działania Ośrodka:

- *Wszelkie działania pomocowe wobec Ciebie Ośrodek uzgodni z Twoimi rodzicami.*
- *Ośrodek obejmie Cię opieką psychologiczną i pedagogiczną. W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych poza Ośrodkiem, specjaliści zaproponują kontakt z placówkami diagnostycznymi i terapeutycznymi.*

CZĘŚĆ IV

MATERIAŁ POMOCNICZY

Prawa dziecka + wykaz telefonów i adresów mailowych do instytucji pomocowych

Prawa dziecka – co musicie o nich wiedzieć?

W Polsce najważniejszymi aktami prawnymi, gwarantującymi prawa dziecka, są:
Konstytucja RP, Konwencja o prawach dziecka i Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka.

Źródłem praw dziecka jest godność człowieka, zwana również człowieczeństwem. W
Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapisana jest ona w art. 30:

„Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”.

Z godności wywodzą się dwie zasady: wolność i równość, które są podstawą wszystkich praw człowieka. Wolność oznacza, że człowiek nie jest własnością kogokolwiek, posiada wolną wolę, może samodzielnie podejmować decyzje i świadomie ponosić za nie odpowiedzialność (dziecko uczy się tego w trakcie dojrzewania). Równość oznacza, że każde dziecko ma takie same prawa i ma być tak samo traktowane przez wszystkich bez jakiegokolwiek dyskryminacji.

Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka – każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych (Art. 72. Konstytucji RP).

Każdemu dziecku przysługują prawa dziecka tak, jak każdemu dorosłemu prawa człowieka. Praw tych nikt nie może dziecka pozbawić. Prawa dziecka są więc naturalną konsekwencją praw człowieka.

Doprecyzowanie praw dziecka wynika z potrzeby dania dzieciom dodatkowej ochrony przed dorosłymi – dziecko ze swej natury jest słabsze od nich. Taką ochronę dają dzieciom ich prawa zapisane w Konwencji o Prawach Dziecka, którą przyjęło Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r. Polska podpisała Konwencję o Prawach Dziecka 7 czerwca 1991 roku i od tego momentu jej przepisy, zobowiązujące państwo do przestrzegania praw dziecka, obowiązują także w naszym kraju.

Prawa dziecka istnieją po to, aby Was chronić, aby zapewnić Wam zdrowie i bezpieczeństwo. Jeśli wszyscy szanowaliby prawa dziecka, każde dziecko byłoby odpowiednio traktowane. Niestety, nie zawsze tak jest. W każdym kraju są dzieci, których prawa są łamane. Dzieci bywają krzywdzone, wykorzystywane czy zastraszane.

Konwencja Praw Dziecka zakłada, że należy się Wam szczególna opieka i ochrona, bo nie zawsze jesteście w stanie należycie zadbać o swoje bezpieczeństwo.

Gdy znacie swoje prawa, możecie łatwiej obronić się przed przemocą, krzywdzeniem, dyskryminacją, której doświadczacie ze strony rówieśników i dorosłych. Bo wiecie, że macie prawo do ochrony swojego zdrowia i bezpieczeństwa oraz że są instytucje, które powinny Wam pomóc.

Dlatego dzieci na całym świecie, podobnie jak dorośli, mają zapewnione swoje prawa, czyli obowiązujące reguły postępowania, które mają Was chronić przed wszelką krzywdą.

Zamierzeniem twórców Konwencji Praw Dziecka było kierowanie się zawsze Waszym dobrem oraz traktowanie wszystkich dzieci jako równych wobec prawa, niezależnie od pochodzenia, koloru skóry czy wyznania.

Pamiętajcie:

- Prawa dziecka dotyczą każdego dziecka, czyli osoby poniżej 18. roku życia;
- Nie musicie nic zrobić, aby otrzymać prawa;
- Prawa dziecka macie zawsze i nikt nie może Wam ich odebrać;
- Wszystkie prawa dziecka są równie ważne; nie ma praw mniej lub bardziej ważnych od innych;

- Prawa dziecka dotyczą różnych dziedzin Waszego życia, np. macie prawo do:
 - ✓ znajomości swoich praw oraz powoływania się na nie w różnych sytuacjach, a także do ich poszanowania przez innych,
 - ✓ do swobody myśli, sumienia i wyznania,
 - ✓ do prywatności i tajemnicy korespondencji,
 - ✓ do nauki i informacji,
 - ✓ do wypoczynku i czasu wolnego,
 - ✓ do opieki zdrowotnej,
 - ✓ do wychowania przez rodziców,
 - ✓ prawo do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem,
 - ✓ prawo do własnej tożsamości, które oznacza, że macie prawo do imienia, nazwiska i obywatelstwa i znajomości swego pochodzenia,
 - ✓ prawo do wyrażania własnych poglądów.
- Za ochronę Waszych praw odpowiada państwo.

Ze swoimi prawami macie do czynienia każdego dnia w różnych sytuacjach. Jeśli np. gracie w piłkę po lekcjach, to realizujecie Wasze prawo do zabawy. Jeśli idziecie do kina z koleżankami – realizujecie prawo do spotykania się z innymi i wykorzystywania czasu wolnego. Gdy kładziecie się spać – korzystacie z prawa do odpoczynku. Gdy złamiecie nogę – korzystacie z prawa do opieki zdrowotnej.

Prawa kojarzyć się mogą ze swobodą decydowania o wszystkim, co Was dotyczy. Jednak prawa mają też swoje ograniczenia, bo:

- inni też mają takie same prawa i egzekwując swoje prawa, nie możecie naruszać praw innych osób,
- poza przyznanymi Wam prawami macie nałożone przez rodziców i szkołę (czyli państwo) pewne obowiązki, które powinniście wypełniać.

Wasze prawa wiążą się więc równocześnie z pewnymi ograniczeniami i obowiązkami, które zostały na Was nałożone. Wynika z nich na przykład, że:

- nie możecie spać w domu cały dzień i nie pójść do szkoły, bo Wam się nie chce;
- nie możecie chodzić tylko na te lekcje, które lubicie;
- nie macie prawa do robienia zdjęć lub filmików koleżance lub koledze bez ich zgody;.
- nie macie prawa do złośliwego komentowania ubioru lub zachowania kolegi czy koleżanki.

Najważniejsze prawa dziecka:

OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ I WYKORZYSTYWANIEM

✚ Prawo do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem.

- Macie prawo do życia bez wyzyskiwania i wykorzystywania. Nikt nie może Was siłą zmuszać do zrobienia niczego, a zwłaszcza czegoś złego. Nikt nie może zmuszać Was do pracy ponad siły ani wykorzystywać zarobkowo.

- Macie prawo do ochrony przed przemocą fizyczną, psychiczną i zaniedbaniem. Nikt nie ma prawa Was bić, prześladować i wykorzystywać w celach seksualnych. Macie prawo do ochrony przed wszystkimi formami wykorzystywania seksualnego. Nikt nie ma prawa dotykać Was w sposób, którego sobie nie życzyście i nakłaniać lub zmuszać Was do kontaktów seksualnych.
- Nikt nie ma prawa angażować Was w produkcję narkotyków i handel nimi ani zmuszać czy namawiać do ich zażywania. Policja, nauczyciele i inne służby mają za zadanie chronić Was przed dostępem do nich.

Przykłady:

- ✓ *Nie możecie zmuszać koleżanki w jakikolwiek sposób, aby dała wam odpisać zadanie domowe.*
- ✓ *Nie możecie zmuszać kolegi do wagarów, zapalenia papierosa, wypicia alkoholu lub zażycia narkotyku.*
- ✓ *Nie możecie nikogo uderzyć ani wyśmiewać się z jego wyglądu czy zachowania.*

A czy rodzice mają prawo nałożyć na Was obowiązki domowe, np. zrobienie zakupów, wynoszenie śmieci, sprzątnięcie swojego pokoju?

Tak, ponieważ rodzice wychowują Was wg pewnych zasad. Uczą porządku, przydzielają różne zadania do wykonania. Uczą was w ten sposób odpowiedzialności. To przejaw troski o Wasze przyszłe życie.

- Macie prawo do życia bez przemocy i poniżania. Nikt nie może Was bić ani znęcać się nad Wami w żaden inny sposób. **Macie prawo do szukania wszelkiej pomocy, zawsze, gdy jesteście krzywdzeni!!!**

Komentarz:

Nikt (kolega, koleżanka lub dorosły) nie ma prawa Was uderzyć, wyzywać lub poniżyć w jakikolwiek inny sposób. Nikt nie ma też prawa wyśmiewać się z czyjegoś wyglądu czy zachowania.

Prawo do ochrony przed przemocą oznacza, że bicie i poniżanie, znęcanie się, okrutne i poniżające traktowanie są niedopuszczalne i karalne.

EDUKACJA I ODPOCZYNEK

❖ Prawo do nauki i informacji

Macie prawo do nauki i dostępu do informacji, ale także prawo do czasu wolnego – wypoczynku, zabawy czy korzystania z zajęć rekreacyjnych.

Wasze prawo do nauki polega na tym, że jesteście uprawnieni do korzystania z bezpłatnej edukacji, bo państwo gwarantuje każdemu z Was bezpłatny dostęp do szkoły. Możecie również wybrać szkołę prywatną lub społeczną, która jest płatna. Jednocześnie jednak macie

obowiązek chodzenia do szkoły. Prawo do nauki daje Wam możliwość dokonania określonego wyboru.

Komentarz:

Mowa jest o tym w Konwencji o Prawach Dziecka (art.17) – „Masz prawo do uzyskiwania informacji z różnorodnych źródeł. Gazety, książki, radio, telewizja, internet i wszelkie inne media skierowane do dzieci powinny dostarczać Ci takie informacje, które są zrozumiałe i nie wyrządzają Ci krzywdy.”

Edukacja powinna rozwijać Wasze zdolności i umiejętności. Powinna także uczyć tolerancji i szacunku dla praw człowieka, rodziców oraz kultury i kraju, z którego pochodzicie. Poprzez odpowiednią edukację powinniście uczyć się także jak chronić środowisko naturalne.

Macie prawo uczyć się i zdobywać informacje, czytając gazety, książki, oglądając telewizję i korzystając z Internetu. Jednak nauczyciele i rodzice powinni dbać o Wasze bezpieczeństwo. Surfowanie po necie bywa naprawdę niebezpieczne.

❖ Prawo do odpoczynku i wolnego czasu

Chodzi o to, abyście na przykład w szkole mieli przerwy, ferie i wakacje i żeby zajęcia nie trwały cały dzień.

Przykłady:

- *Czy koleżanka która zaprosiła na swoje urodziny tylko część Waszej klasy, naruszyła takim zachowaniem czyjeś prawo?*

Komentarz:

Nie, bo ma ona prawo organizować sobie czas wolny i spotykać się z kim chce.

- *Czy nauczyciel, który przedłużył lekcję na czas całej przerwy, naruszył Wasze prawo do odpoczynku?*

Komentarz:

Tak, przerwa ma Wam zapewnić odpoczynek przed kolejną lekcją.

PRAWO DO WYCHOWANIA W RODZINIE

Macie prawo do wychowania w rodzinie, a rodzice zawsze powinni kierować się Waszym dobrem. Nawet, gdy rodzice nie są razem i mieszkają osobno, macie prawo do kontaktu z każdym z nich, chyba że to byłoby dla Was szkodliwe. Macie też prawo mieszkać ze swoimi rodzicami, chyba że nie byłoby to dla Was dobre, bo np. jesteście krzywdzeni.

PRYWATNOŚĆ

❖ Prawo do prywatności

Nikt nie może w sposób arbitralny i bezprawny ingerować w sferę życia prywatnego, rodzinnego lub domowego dziecka czy w jego korespondencję. Nikt nie ma prawa poniżać i ośmieszać dziecka ani wtrącać się do jego osobistych spraw, czytać listów, maili, smsów czy pamiętników – chyba że w uzasadnionych sytuacjach sąd zadecyduje inaczej.

Macie prawo do tajemnicy korespondencji, prywatności i swobody wypowiedzi. Prawo do prywatności oznacza, że możecie dysponować własnymi rzeczami, nikomu nie wolno bez powodów wkraczać w Wasze sprawy osobiste i rodzinne.

Prawa dzieci podlegają pewnym ograniczeniom, ale tylko w sytuacji, gdy chodzi o Wasze dobro i bezpieczeństwo.

Przykład:

Podczas zabawy, zabieracie telefon swojemu koledze i czytacie jego smsy. Czy uważacie to za zabawny żart czy naruszenie jego prawa?

Komentarz:

Oczywiście naruszyliście tu prawo Waszego kolegi do prywatności, bo nikt nie ma prawa do ingerencji w waszą prywatność, chyba że robi to ze względu na wasze dobro. Artykuł 16 Konwencji o Prawach Dziecka wskazuje: Nikt nie ma prawa do ingerencji w Twoją prywatność, chyba że robi to ze względu na dobro Twoje lub Twoich bliskich.

WYRAŻANIE WŁASNYCH POGLĄDÓW, SWOBODA MYŚLI, SUMIENIA I WYZNANIA

❖ Prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka

Prawo do wyrażania własnych poglądów oznacza, że w ważnych dotyczących Was sprawach możecie wygłaszać swoje zdanie, opinie, własną wolę.

Komentarz:

Prawo to oznacza też, że nie możecie się z nikogo wyśmiewać, szydzić z jego wyglądu, zachowania, itp. Jeśli to zrobicie, naruszyacie prawo kolegi/koleżanki do ochrony przed poniżaniem i dyskryminacją.

Artykuł 12 Konwencji o Prawach Dziecka stanowi, że macie prawo wypowiadać swoje zdanie w sprawach, które Was dotyczą, a dorośli powinni Was wysłuchać i wziąć je pod uwagę. Nawet w postępowaniu przed sądem.

❖ Prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania

Swoboda wyrażania wyznawanej religii lub przekonań może podlegać tylko takim ograniczeniom, które są przewidziane prawem i są konieczne do ochrony bezpieczeństwa narodowego i porządku publicznego, zdrowia lub moralności społecznej bądź podstawowych praw i wolności innych osób.

W realizacji tego prawa ochrona praw dziecka oraz praw rodziców wzajemnie się przenikają. Oznacza to, że macie przyznane prawo do wolności sumienia i wyznania, jednak możecie z niego korzystać pod władzą rodzicielską. Oznacza to, że rodzice mogą Was wychowywać zgodnie ze swoimi przekonaniami w sprawach religii.

Przykład:

Uczniowie niepełnoletni nie mogą sami decydować o udziale w lekcjach religii. Prawo do decydowania o wychowaniu religijnym dzieci Konstytucja i Kodeks rodzinny i opiekuńczy daje rodzicom.

Religia i etyka nie są dla ucznia przedmiotami obowiązkowymi, udział w nich jest dobrowolny. Uczeń może uczestniczyć w zajęciach z religii, z etyki, z obu przedmiotów, może też nie wybrać żadnego z nich.

OPIEKA, POMOC PAŃSTWA I OCHRONA DZIECKA PRZEZ PAŃSTWO

❖ Prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa

Gdy znajdujecie się w sytuacji, gdy zostaliście pozbawieni czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub gdy ze względu na swoje dobro nie możecie pozostawać w tym środowisku, państwo musi zapewnić Wam opiekę, m.in.: umieszczenie w rodzinie zastępczej, adopcję lub (gdy jest to niezbędne) umieszczenie w odpowiedniej instytucji powołanej do opieki nad dziećmi.

❖ Prawo do zachowania godności, szczególnie dziecka psychicznie lub fizycznie niepełnosprawnego

Dziecko niepełnosprawne powinno mieć zapewnioną pełnię normalnego życia w warunkach gwarantujących mu godność, umożliwiających osiągnięcie niezależności oraz ułatwiających aktywne uczestnictwo w życiu społeczeństwa.

Przysługuje Wam zatem prawo do pełnego dostępu do dóbr i usług oraz wszechstronnej rehabilitacji, prawo do nauki, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i innych gwarancji i zabezpieczeń społecznych.

❖ Prawo do ochrony zdrowia i opieki medycznej

Oznacza to, że macie prawo do jak najwyższego poziomu zdrowia i udogodnień przy leczeniu chorób oraz profilaktyki i rehabilitacji zdrowotnej oraz nie możecie zostać pozbawieni dostępu do tego rodzaju opieki zdrowotnej.

❖ Prawo do otrzymywania pomocy i wsparcia od państwa, jeśli Ty i Twoja rodzina jesteście w trudnej sytuacji życiowej i materialnej.

Państwo powinno wspierać rodziny, których nie stać na zapewnienie dzieciom odpowiedniego poziomu życia.

❖ Prawo do ochrony przed konfliktem zbrojnym

Jeśli nie ukończyliście 15 lat, nie możecie być rekrutowani do wojska i brać bezpośredniego udziału w konflikcie zbrojnym.

❖ Prawo do ochrony w procesie karnym

Jeżeli złamaliście prawo, nie powinniście przebywać w więzieniu z dorosłymi. Macie prawo utrzymywać kontakt ze swoją rodziną oraz prawo do pomocy prawnej lub innej np. psychologa. Macie prawo zgłaszać sytuacje, w których jesteście źle traktowani. Jeśli złamiecie prawo, powinniście uzyskać pomoc prawną i być właściwie traktowani przez system sprawiedliwości

ZNAJOMOŚĆ SWOICH PRAW I PRAWO POWOŁYWANIA SIĘ NA NIE

Wszystkie dzieci mają takie same prawa.

Nie ma gorszych ani lepszych dzieci – każde dziecko ma takie same prawa jak wszyscy. Wszystkie dzieci są równe wobec prawa i nikogo nie można dyskryminować bez względu na to, kim jest, gdzie mieszka, czym zajmują się jego rodzice, jakim mówi językiem, jaką wyznaje religię, jakiej jest płci, czy jest w pełni sprawny, czy też nie, czy jest bogaty, czy biedny.

Komentarz:

Macie prawo do tego, aby każdy Wasze prawa szanował, ale również Wy musicie szanować prawa innych. Macie prawo do bycia takimi, jakimi jesteście, nawet gdy różnicie się od innych. Wasze prawa w żaden sposób nie powinny jednak ograniczać praw innych osób.

Macie prawo znać swoje prawa! Państwo powinno zadbać, aby prawa dziecka zawarte w Konwencji Praw Dziecka były znane zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych. O prawach dziecka uczycie się np. w szkole. Artykuły 43-54 Konwencji dotyczą tego, jak dorośli i państwo powinni współpracować, aby Wasze prawa były przestrzegane i chronione.

Gdzie szukać pomocy, gdy Wasze prawa są łamane?

Jeśli znacie kogoś, kto potrzebuje pomocy lub sami znajdujecie się w trudnej sytuacji, możecie zwrócić się o pomoc do rodziców, wychowawcy klasy, pedagoga/psychologa Ośrodka czy Dyrekcji Ośrodka, zgodnie ze ścieżką postępowania opisaną w „Standardach ochrony małoletnich”.

Możecie też skontaktować się z policją (numer 112) oraz instytucjami niosącymi pomoc dzieciom. Oto wybrane z nich:

116 111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;

800 121 212 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka.

800 080 222 - całodobowa, bezpłatna, ogólnopolska infolinia dla dzieci, młodzieży i ich opiekunów

